

Пастух І.В.
студентка 4 курсу
факультету психології, політології та соціології
Національний університет «Одеська юридична академія»

МОЖЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ В ІНТЕРНЕТ-СУСПІЛЬСТВІ МАЙБУТНЬОГО

Технологічні можливості Інтернету створюють умови для переходу від сучасного суспільства приватної власності і представницької демократії до інтернет-суспільства прямої демократії та вільного розповсюдження інформації. Ці можливості здатні забезпечити мирне звільнення суспільства від маніпулятивної влади сучасної буржуазної еліти і радикальну раціоналізацію його соціальної системи.

Розповсюдження інтернет-технологій веде до реалізації принципу свободи інформації, яка відбирає у еліти монополію або можливість контролю над нею. Тому у перспективі Інтернет має шанс захистити суспільство від маніпуляцій. Сама логіка розвитку Інтернету веде до того, що будь-яка інформація повинна стати безкоштовною і загальнодоступною. Інтернет дає можливість кожному користувачу, навіть який не володіє фінансовими і соціальними ресурсами, можливість вільно розповсюджувати інформацію. Будь-які спроби взяти під контроль цей великий інформаційний потік приречений на невдачу. Спроби буржуазного суспільства обмежити доступ користувачів до тих чи інших ресурсів та інформації викликають негативну реакцію інтернет-суспільства і фактично саботуються ним. Інтернет-суспільство зможе не тільки впливати на політичний процес через формальні політичні інститути, а також і за допомогою акцій протесту. У майбутньому також можливий розвиток у інтернет-суспільстві альтернативного віртуального права, органів влади і політичних структур [1, с. 311-314].

Сьогодні розвиток інформаційних технологій організовує їх користувачів у «розумний натовп», який формується за допомогою інтернету, мобільного зв'язку. За допомогою інформаційних технологій люди, які складають так званий «розумний натовп», об'єднуються навколо вирішення тих чи інших конкретних завдань [4, с. 93-99].

«Розумні натовпи» вже отримали практичний досвід успішного досягнення соціальних цілей, прикладом може бути повалення президента Філіппін Джозефа Естради, коли найголовніша демонстрація була організована за допомогою розсилки повідомлень на мобільні телефони чи організація за допомогою Інтернету масових виступів тисячі британських громадян проти росту цін на бензин в 2000 році.

Інтернет також може використовуватися для маніпуляції. Але в силу його технологічної специфіки, відкритості та простоти розповсюдження інформації, яке не потребує обов'язкових капіталовкладень, монополізувати його можливості неможливо.

Вільний доступ і користування інформацією - ключ до формування більш раціональної соціальної системи, поля й ієрархії, яка в більшій мірі відповідала б ідеальним цілям суспільства.

Говорячи про сучасне інформаційне суспільство і формуюче інтернет-суспільство, не можливо не згадати теорію мережевого суспільства, походження якого пов'язане з іменем М. Кастельса. В центрі даної теорії знаходиться положення про ділові мережі, які визначають життя і розвиток сучасного суспільства [2, с. 311-312].

Прибічники теорії мережевого суспільства вважають, що не індивіди, а ділові, фінансові, інформаційні мережі, створені завдяки новим інформаційним технологіям

у віртуальному просторі, фактично створюють долю сучасного світу. Ці мережі, що пов'язують контрагентів, якими можуть бути як індивіди, так і організації, є основною структурною одиницею організації нового суспільства. Вони структурують економіку та інші сфери соціального життя. Відповідно до теорії мережевого суспільства, час влади старих еліт і боротьби класів пройшло, і не соціальні об'єднання індивідів, а надіндивідуальні мережі панують в суспільстві.

Не можна не погодитись з Кастельсом у тому, що економічні (ділові) мережі мають більше значення в житті сучасного суспільства. Однак при цьому не можна погодитись з тією інтерпретацією його теорії, за якою ці мережі представляють собою безпрецедентне в світовій історії явище і грають самостійну роль в суспільстві, поза контекстом волі самих індивідів [2, с. 313-319].

В умовах вільного доступу в Інтернет всіх членів суспільства роль парламенту, органів законодавчої влади зможуть виконувати всі зацікавлені громадяни. Вони зможуть отримати можливість обговорювати, голосувати і приймати закони, оперативно реагувати на появу тієї чи іншої проблеми, використовуючи спеціалізовані інтернет-ресурси в режимі реального часу, тобто виступати в ролі депутатів сучасних парламентів. За порядком і організацією роботи зможуть слідкувати модератори, яких оберуть учасники парламенту - користувачі даного ресурсу.

В інтернет-суспільстві парламент буде клубом любителів політики, взяти участь в якому зможуть усі. Але в реальності його чисельність навряд чи зможе бути більшою, ніж чисельність інтернет-клубів любителів пива чи колекціонерів монет.

В представницькій демократії рівень впливу на політичне життя визначається перш за все володінням соціальними і фінансовими ресурсами. В прямій інтернет-демократії можливість участі в прийнятті політичних рішень буде визначатися тільки ступенем особистої зацікавленості і компетентності індивіда, яка визначить частоту і якість відвідувань ним відповідного сайту віртуального парламенту. Звичайно, меншість політично стурбованих громадян, які є постійними відвідувачами цього інтернет-парламенту, буде знаходитися під латентним контролем пасивної більшості, члени якої зможуть при необхідності скористатися своїм правом потенційних інтернет-депутатів [3, с. 180-186].

Інтернет-демократія не потребує посередників між виборцями і владою. В ній нема місця для політичних партій, які покликані маніпулятивними методами мобілізувати активність виборців для вирішення соціальних задач своїх керівників.

Політичні партії, як відомо, створювались з ціллю реалізації тих чи інших ідеологічних програм. Сьогодні на Заході ідеологічні відмінності між керівними партіями близькі до нуля. Самі назви партій - демократична чи консервативна, соціал-демократична чи ліберальна - стали просто обманом виборців. Виконавча влада в цьому віртуальному інтернет-суспільстві майбутнього буде здійснюватися спільнотами деідеологізованих менеджерів. Інтернет-парламент періодично на альтернативній конкурсній основі (членом конкурсної комісії зможе стати кожний виборець) буде укладати контракт з одною із таких спільнот. Контракт, у якому буде передбачуватися визначена програма дій, її ймовірний результат і відповідна оплата праці, може бути в буд-який момент розірваний у випадку, якщо члени інтернет-парламенту накидають даній групі професійних управлінців достатню кількість чорних куль (проголосують за дострокове розірвання контракту).

Тим самим відбудеться перетворення виборів виконавчої влади з маніпулятивного шоу в шкупку і оплату споживачем необхідної послуги. Заняття політичним управлінням в органах виконавчої влади, таким чином, стане рутинною професійною діяльністю.

Інтернет-суспільство не тільки утвердиться в шлітичній сфері, але поступово

воно перетворить і економічне життя суспільства.

В рамках інтернет-суспільства стане реальністю реалізація давнього пророцтва відомого футуролога Олвіна Тоффлера про те, що «ма^ве стандартизо- ване виробництво заміниться новою системою індивідуалізованої праці, в основі якої лежить не ручна, а розумова праця, що базується на інформатиці і технологіях [5, с. 153-155]. На зміну е^^мші панування великих ^ршпрацій в інтернет- суспільстві прийде швсюдне розповсюдження індивідуальної або групової творчої трудової діяльності і раціональний обмін її результатами через Інтернет. Такий варіант ^ціальних взаємовідносин здатний забезпечити найбільшу можливість для раціональшого, еквівалентного соціального обміну.

Отже, в наш переломний час найвищою формою раціональної суспільної поведінки є творча участь в процесі Інтернет-революції, яка має на меті створити новий, більш раціональний світ. Ця форма діяльність здатна дати індивідам можливість більш повніше задовольнити всі свої основні внутрішні мотиви. По- перше, забезпечивши раціоналізацію суспільства, індивіди створюють більш комфортні умови для власної соціальної діяльності. По-друге, участь в цьому процесі здатна принести їм найбільше творче задоволення, так як, крім привичної професійної діяльності, дає кожному можливість, по суті, творчо виконувати функції управлінських страт.

Література

1. Вахула Б.Я. Соціальні інтернет-мережі, їхні функції та роль у формуванні громадянського суспільства / Б.Я. Вахула // Вісн. Львів. ун-ту. - 2012. Вип. 6. - С. 311-319.
2. Кастельс М. Галактика Интернет: Размышления об Интернете, бизнесе и обществе. Пер. с англ. А. Матвеева под ред. В. Харитонova. - Екатеринбург, 2004. - С. 301-309.
3. Пілат Є. Феномен соціальних мереж як фактор розвитку громадянського інформаційного суспільства й активізації модернізаційних процесів у сфері державного управління / Є. Пілат // Вісн. Львів. ун-ту. Серія юридична. - 2012. - Вип. 56. - С. 180-186.
4. Рейнгольд Г. Умная толпа: Новая социальная революция. М.: Фаир-пресс, 2006. - С. 93-99.
5. Тоффлер Э. Третья волна. М.: ООО «Фирма «Издательство АСТ», 2004. - С. 153-155.